

Oponentský posudek

S paní Viktorií Herencsár jsem se osobně i profesně seznámil v roce 1993 v rámci konání druhého světového cimbálového kongresu v Brně, jehož spolupořadatelem, garantem a zároveň i doprovázejícím hudebním tělesem byl Brněnský rozhlasový orchestr lidových nástrojů (BROLN), kde jsem působil jako sólista.

Tehdy – stále ještě krátce po pádu železné opony a v době čerstvě otevřené, volné a svobodné mezinárodní scény nejen cimbálového světa – na mě nejsilnějším dojmem zapůsobily interpretační výkony dvou generací maďarských cimbalistek, a to legendární Idy Tarjáni Tóth a její nástupkyně, a jak jsem se později dozvěděl, i žáčky Viktorie Herencsár. Od té chvíle jsem začal intenzivně vnímat její neuvěřitelně široký záběr snad ve všech možných sférách fenoménu jménem cimbál a poznával jsem, že mám co do činění s mimořádnou osobností.

Viktória Herencsár je vynikající sólová hráčka s výrazným a osobitým přednesem, nezaměnitelným úhozem a silnou hudební invencí i darem předat ji plně svým posluchačům. Precizně nastudovala a v mnoha případech premiérově odehrála desítky skladeb sólových, komorních i orchestrálních a se svým koncertním repertoárem projela bezpočet zemí a spolupracovala s mnoha význačnými soubory i jednotlivci. Její nezpochybnitelná hráčská erudice a mistrovství byly rovněž inspirací pro mnohé autory artificiální hudby, kteří pro ni napsali a dedikovali jí celou řadu nových skladeb, jež obohatily archiv cimbálové literatury i pro příští generace.

Neúnavná a vytrvalá propagátorka hry na cimbál, která se díky svému hráčskému umu, organizačnímu a diplomatickému talentu, ale i skvělému jazykovému vybavení stala asi nejviditelnější ambasadorkou svého nástroje v celosvětovém měřítku. Prezidentka a zakladatelka funkční a prosperující světové cimbálové asociace. To všechno je Viktória Herencsár.

Pokud bych měl za sebe, v rámci umělecko-pedagogického posudku, vyzdvihnout ještě jednu z činností, které se Viktória Herencsár věnuje, je to činnost pedagogická.

Od té doby, co jsem sám začal učit na brněnské konzervatoři (2000) a věnovat se této problematice, sleduji velmi bedlivě úsilí a plody její práce v tomto nelehkém oboru. To, že v roce 1997 otevřela Fakulta múzických umění akademie v Bánské Bystrici hlavní obor cimbál a jeho výukou byla pověřena Viktória Herencsár, považuji za moudrý, šťastný a nadčasový

krok, který významně prospěl rozvoji cimbálové hry nejenom na Slovensku, ale v celém střeoevropském regionu. Nepochybují o tom, že postupem doby bude zařazení cimbálu do vysokoškolské výuky získávat na významu, důležitosti a prospěšnosti. Nejenom, že se Viktorii podařilo zavést nový obor, vypracovat jeho metodiku, vychovat a dovést k vysokoškolskému diplomu celou plejádu špičkových světových hráčů (M. Budinský, M. Comendant, M. Zakharya aj.), ale dokázala také ve svých žácích probudit chuť k učitelskému povolání na všech úrovních školství v zemích, kde tito absolventi vyučují.

V porotách slovenských i českých cimbálových soutěží si všímám nebývalého progresu a vzestupu hráčské úrovně soutěžících a nezřídka je za nimi právě práce bývalých studentů Viktorie Herencsár (M. Krigovská, B. Dočkalová, J. Helcmanovský aj.) To, že za těmito úspěchy a pokroky mladé generace cimbalistů cítím primární energii Viktorie Herencsár a jejího způsobu vedení a vzdělávání, chápu jako největší bonus a benefit její celoživotní práce a kariéry.

Z jejího bohatého Curriculum vitae vyplývá, že je to umělkyně s obrovským akčním rádiem, která se vedle koncertního hraní, studiové práce, přednášek a kantořiny věnuje celé řadě dalších činností, což z ní činí osobnost, jaká se i v jiných uměleckých oborech a směrech vyskytuje opravdu jen zřídka.

Z mého profesního pohledu, který je veden i tím srdečně lidským, vnímám Viktorii Herencsár jako jedinečného člověka, jehož posláním je emancipovat cimbál na úroveň nástrojů s daleko bohatším historickým uplatněním. Daří se jí to výborně.

Jako oponent odborné a pedagogické činnosti doporučuji paní doc. Viktorii Herencsár, ArtD., jmenovat profesorem v oboru Hudební umění.

Dalibor Štrunc